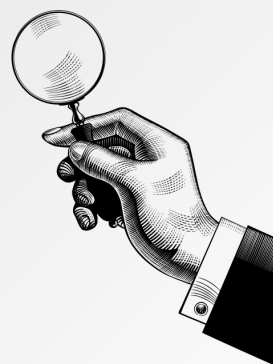

Ki állhat a
csendőrtiszt
brutális
meggyilkolása
mögött?

corvinakiado.hu

– Mr. Holmes, semmit nem változott – fogadja Schiffer Árpád a reggeli vonatról leszálló magánnyomozót.

– Ön viszont, ne vegye szívére, öregedett – mondja Holmes vendéglátójának.

– Tudom. Két év beosztott nyomozóként is megterhelő, egy bűnügyi osztály vezetőjeként pláne.

– Miért vállalta el?

– A felettesem alkalmatlan volt rá. Ezért engem előléptettek, és ő lett a beosztott nyomozóm. Így megállja a helyét.

– Szóval helyet cseréltek.

– Ahogy mondja. Egyébként hamarosan meg fog vele ismerkedni, mivel ő vezeti a rendőrségi automobilt. Most azonban a pályaudvar előtti szálloda teraszán vár ránk. Gondolom, jól jönne egy frissítő. Nyárligeten remek kávékat főznek. Habár ön, angol lévén, nyilván a teát preferálja.

– Jó lesz a kávé. Hátha elmulasztja a fejfájásom.

– Ó, talán kényelmetlen volt az utazás?

– Elégé. De nem a Magyar Államvasutak miatt, hanem mert Debrecenig a fülkémbe ült két amerikai turista. Azt tárgyalták, hogy mivel a Vadnyugaton majdhogynem kiirtották a bölényeket, Európából, többek között Magyarországról hozott példányokkal kéne felszaporítani az állományt. Csalódottan állapították meg, hogy míg áthaladtunk a magyar Pusztán, egyetlen vadon élő bölényt sem láttak.

- Nem láthattak, mivel nem él bölény Magyarországon.
- De élt! Amíg 1862-ben ki nem lőtték az utolsót!
- Ezt egy amerikai nem tudhatja.
- Tudhatja, ha utánanézik a dolgoknak. Ha felkészül.
- Ezt azért mondja, mert önnek vérében van az információgyűjtés, hiszen magánnyomozó.
- Igen, azért mondom. Azért... is.

Holmes tetszését elnyeri a kemény, de még nem hivalkodó kézszerítését hasonlóval viszonzó Csonka hadnagy, akinek nem tökéletes magabiztosságát azért tükrözik meg-megremegő szempillái.

- Nem hízelgek önnek Mr. Holmes, csak azt kívánom, érezze otthon magát. Vagy... inkább... *ne* érezze otthon magát! Mert akkor minek jött el ide? Élvezze, hogy itt minden más, mint a házában!

– Köszönöm – néz a hadnagyra elismeréssel az angol, majd ugyanezzel a tekintettel Schifferre. Akinek egyszerre kényelmetlen és örömteli az alárendeltjét illető dicséret, ezért gyorsan másra tereli a szót:

– Mr. Holmes, nehéz volt elszöknie Budapestről?

– Nehéz. Hajnalban osontam ki a Hotel Transylvánia személyzeti bejáratán, így játszottam ki a firkászokat. Pedig ez az első eset, hogy egy könyvbemutató turnén megoszlik a figyelmük, és legalább annyira foglalkoznak Watson barátommal, mint jómagammal. Schiffer és Csonka zavartan lehajtják fejüket.

Az angol artisztikus finomsággal szájához emeli a kávéscsészét, kortyol, majd egy pillanatra megmerevedik, mintha végigfuttatná fejében kávéízgyűjteményét, hogy, egy egyelőre még ön maga számára is ismeretlen okból meghatározza, mely vidékekről származó arabicák és robusták alkotják a keveréket.

– Szegény Watson... – dünyyögi Schiffer.

– Tehát szánja?

– Ön talán nem?

– Én? A legkevésbé sem! Mi több, ha Watson nem lenne a szívemhez legközelebb álló ember, ha nem szeretném és tisztelném annyira, kitépném a haját, az arcát bekenném korommal, aztán fejbe lőném.

– Megértem. De hát Watson is csak férfi!

– Ha férfi, az azt jelenti, hogy akkor már tökfilkónak is kell lennie?

– Nem. Viszont... ha férfi... hát... esendő.

Holmes összehúzza szemöldökét, és kihívóan néz a magyar detektívre:

– Voltaképpen mire gondol az „esendő” alatt?

– Az afférjára azzal a hölgygel. Amit az újságok oly bő lére eresztve...

– Nos, Watson belehabarodott egy tizennyolc éves brazil sztriptíz táncosnőbe. És együtt mutatkoznak az éjszakában. Tény-

leg nem szép dolog. Egy megjegyzés erejéig ki is fejeztem a nem-tetszésemet hú cimborámnak. Ez azonban semmi ahhoz...

– Semmi? Megcsalni egy hitvest, semmi?

– Semmi, ahhoz képest, amit még tervez Watson. Ugyanis össze akar költözni a táncosnővel.

– Megcsalni egy hitvest és elhagyni egy hitvest: mindkettő bűn.

– Nem! Vagyis, igen. Bűn és bűn, ahogyan hegy a londoni Tower Hill meg a nepáli Mount Everest is. De nem egyformák! Én nem vagyok erkölcsi fanatikus! Bűn és bűn között igen nagy különbség van. Egy fiatal lány ágyába bújni... hm. Egy szerető feleséget és a gyermekeket elhagyni: fürtelem! Még attól is több: nem gentlemanhez méltó!

– Szerelmes lett abba a táncosnőbe.

– Éppen ez az, hogy szerelmes lett.

– A szerelem viszont nem bűn.

– Már hogyné lenne az! A legnagyobb bűn és veszedelem a világon. Megzavarja a társadalmi kapcsolatokat és az emberi elmét. Törvényileg be kéne tiltani! Én csak azért nem kezdeményezem ezt, mert a lakóhelyem alsóházi képviselője egy macdonaldista Labour-paprikajancsi. No, és értelme sem lenne egy szerelmet tiltó törvénynek, mivel sokan úgysem tartanák be.

– Miért ilyen dühös a szerelemre?

– Mert, mint mindenki, én is a saját példámból indulok ki.

A két magyar együttérzően bólint.

– Mit szól a mi híres talyigáinkhoz? – mutat Schiffer az állomás előtt sorakozó egylovas fuvarkocsikra. – Ilyen nincs másutt a világon. Lassúbb és drágább, mint az autótaxi, de az utasok, akik többnyire ittas nagygazdák, mégis ezt választják, mert ez a legsüpedősebb mocsaras földúton is átvégődik.

– Szívesen kipróbálnám. Ha már nem próbáltam volna ki ezerszer. Nálunk tilburynek hívják. A mi Avon melletti majorságunk-

ban is volt. Miközben apám hajtotta, felmondtam neki a leckét. Az összes körorvos ilyenekkel közlekedett.

- Ne mondja!
- Viszont igazán megkapó ez a kéttornyos, katedrális formájú pályaudvar. A ceglédi, a szolnoki és a debreceni is efféle. Nálunk a milliós nagyvárosokban építenek ilyeneket.
- Érdekes, amit mond. És nyilván megvan a történelmi és néplélektani oka ennek a hivalkodó stílusnak. Még milyen magyar jellegzetességeket figyelt meg?
- Van pár, de most már nagyon kíváncsi vagyok rá, mi is az a konkrét ügy, amiért találkozni akart velem, kedves Schiffer. Persze öröm, hogy újra látom, egy város architektúráját, szokásait is kedvemre való megismerni, ám egy utazás egy jó véres

és rejtélyes bűntény nélkül olyan számomra, mintha... mintha Angliában egy kerületi bíró paróka nélkül jelenne meg a tárgyaláson, vagy ha a vasárnapi báránysülthöz a háziasszony nem kínálna gravyt.

– Magyarra lefordítva: mintha a paprikás csirkéből kimaradna a paprika.

– Találó hasonlat.

– Nos, mint a táviratban írtam, egy emberölés elkövetőjének megtalálásához kérem a...

– Térjen rá a részletekre!

– Egy hete a vármegyei csendőrség osztályparancsnoka, Mirecz Ödön alezredes, Sényő községbe, egy parasztnapnak nevezett gazdakaiállításra ment díszelnökösködni. A csendőrség... Ennek pontos megfelelője, úgy tudom, nincs az ön hazájában. Azt mondhatnánk: ő a falvak és a kisvárosok, vagyis a vidék rendfenntartója. Az osztályparancsnokságuk, a laktanyájuk és egyéb épületeik itt vannak Nyárligeten, de a megyeszékhely dolgaival csak a városi rendőrség felkérésére foglalkozhatnak.

– Van alá-fölé rendeltségi viszony rendőrség és csendőrség között?

– Nincs. Rivalizálás van. Meg azért együttműködés is.

– Szóval a gazdakaiállítás... ..

– Aminek záróakkordja magyar szokás szerint egy lakoma volt a vármegyei urak részére, ökröt sütöttek egészben. Folyt a bor meg a pálinka is. Gróf Sulyom, a vármegye főispánja elnehezült gyomorral vánszorgott az árnyékszékre, amit azonban ott látott, egy időre elfeledtette vele szándékát.

– Egy holttest.

– Legalábbis egy fej meg két váll. Abban a lyukban, ahová a szükségét végző az ülepét szokta helyezni. A főispán felismerte a fejben jóbarátját, Mirecz alezredest, noha a koponya ketté volt hasítva, így természetesen vérben ázott.

– A test meglelt?

- Igen, derékig elmerülve a...
- El tudom képzelni – és ekkor már képtelen csillapítani magát Holmes. Felugrik, s anélkül, hogy tudatában lenne vele, tömni kezdi pipáját. Amit persze nem lát, mert gondolatban a kitért ajtajú reterát előtt áll, és belemered a meggyalázott fej vértől opálos tekintetébe.
- Az árnyékszék szemöldökfáján találtak fejszétől származó nyomot?
- Igen – mondja mosolyogva Schiffer, és Csonka is elismerően bólint.
- Két bevágást?
- Kettőt. De miből gondolta?
- Csak sejtettem. A fejszét fel szokták emelni a lesújtáshoz. A tettes állt az ajtó előtt, felemelte az eszközt, de az lesújtás közben elakadt a szemöldökfában. Ez azt jelenti, hogy az elkövető magas, vagy legalább átlagos termetű volt, csak egy apró embernek sikerült volna...
- Világos. És azt miből sejtette, hogy több nyom is volt a szemöldökfán?
- Az első elakadás még nem ébresztette rá a támadót, hogy közelebb kell mennie. Csak a második. Ami azt jelenti, rendkívül feldúlt volt. „Magán kívül volt.” Ami a természetes lelkiállapot ilyen brutális emberölés esetén.
- Igaz.
- Természetes. De azért nem magától értetődő. Ha bérgyilkossal végeztetik el a munkát, az képes higgadt maradni, a támadás előtt a környezetet alaposan megszemlélni, és ölés közben is figyelni: a helyszíntre, az áldozatra, önmagára.
- Holmes megáll, zavartan néz pipájára, lecsapja az asztalra, és még a támlás vasszékkal is dobant egyet.
- Kihallgatni mindenkit! Az összes potentátot, a kiállító gazdákat, a bámészködőkat. Kihallgatni, kihallgatni, kihallgatni! Senki nem fog tudni a nap minden percéről beszámolni, de

mindenkinek lesznek emlékei, melyeket eseményhez, időponthoz tud kapcsolni. Ő vagy a kihallgató. Aztán a sok esemény-szövetet a biztos pontok összepáztításával egymással fedésbe kell hozni, s így a kölcsönös kiegészítésekkel rekonstruálni lehet a nap történetét. És ebben benne lesz a tettes is. Csak ki kell bogozni belőle.

– Igen, értem, tényleg ez a megfelelő módszer.

– Én viszont nem értem, kedves Schiffer, és ezt ne vegye sértésnek vagy megrovásnak, hogy miért csak tegnap értesített, amikor az eset egy hete történt? Az idő kincs, nyomozás esetében pedig az idő lehet a minden. Amin áll vagy bukik a siker.

– Mr. Holmes, ön csak tegnapelőtt este érkezett Budapestre, hogy mertem volna megkérni, hogy egyenesen Londonból jöjjön el a mi kis vidéki magyar városunkba? De ha már egyszer Budapesten van, gondoltam...

– No, igen. Ebben igaza van. Bár én azonnal pakoltam volna és...

– A másik oka, amiért nem siettem önt értesíteni, hogy az elkövető meglelt. Még aznap.

Az angol arcára döbbenet, majd csalódottság ül ki. Ásványvizet tölt magának.

– Ennek... örülök. A kihallgatásoknak köszönhetően?

– Még éppen csak elkezdtek azokat, amikor egy kocsmáros üzent, hogy az egyik vendégének, aki a sarokban gubbaszt és pálinkát vedel, véres a mellénye. Behoztuk a fickót, egy bizonyos Morotva Dénes pásztorembert.

– Egyéni sérelem? Vita?

– Mindkettő. Morotva leszólította a kiállításon Mirecz Ödönt, máshol nem engedték volna a közelébe, burkoltan megvádolta korrupcióval, mire jól ellátták a baját a csendőrök. Ő aztán magához tért, lesben állt és visszavágott. Kihallgattuk Morotvát. Vallott. És azóta a zárkájában sem ételt, sem vizet nem hajlandó magához venni. Mesterségesen táplálják. Kómában van.

– Zavart elméjű?

– Nem hiszem. Ahogy kezdett a részegsége múlni, egyre világosabban beszélt. Tisztában van vele, hogy halálra fogják ítélni, és hogy politikai cirkusz lenne a tárgyalásból. Hiszen egy fontos állami tisztségviselőt támadott meg egy anarchista betyár.

– Anarchista?

– Aki itt lázad, az vagy cseh ügynök, vagy román ügynök, vagy vörös, vagy anarchista, vagy betyár. Esetleg mind az öt együtt.

– Nem csodálom, hogy így nem akarja a bírósági szakaszt kívárni. A politika még a jogos büntetés kimondását is visszássá teheti. Viszont, hogy megvan az elkövető, az végül is jó. De akkor miért hívott engem ide?

– Mert a történetnek még nincs vége. A gyilkosság utáni nap kinevezték Mirecz addigi helyettesét, Pauker Izidor őrnagyot osztályparancsnoknak. Bár a kinevezés csak ideiglenes jelleggel történt, az a szokás, hogy a benyújtott pályázatok elbírálásáig tartó átmeneti időre is az kapja meg a posztot, aki majd véglegesítve lesz. Pauker Izidort azonban sohasem fogják véglegesíteni. Ugyanis meghalt. Tegnap hajnali négy körül lóra ült, hogy meglepje egy közeli község, Napkor csendőrőrsét. Csinálta ezt Mirecz is, Pauker is mutatni akarta, hogy ő mindenkire figyel, bármikor megjelenhet. Nyárligetről Napkorra öt kilométer az út, de sosem érkezett meg az ellenőrizni kívánt csendőrökhöz. A községtábla előtt tarkón vágta, amitől beszakadt a koponyája. A törvényszéki orvostani szakértő szerint már ez a sérülés halálos volt, de még fejjel előre rázuhant az út éles köveire, sőt! a ló is megtaposta. A halott tárcáját és a lovát elvitték.

– Szerencsétlen! Szóval ez az a függőben lévő ügy, amiben a segítségemet kéri. Vagy van még egy gyilkosság?

– Nincs. Eddig.

Schiffer megkéri Csonkát, menjen előre, míg ő rendezi a számlát, amiből Holmes megérti, itt az alkalom, hogy feltegyen egy igen személyes kérdést.

– Mr. Schiffer, a táviratában futólag említette Irene kisasszony feltűnését is.

– Ez volt a mézesmadzag.

– Nyilván. Ami nem baj. Ha a hölgy valóban...

– Csak nem képzeled, hogy hazudtam? Igaz, a helyzet azóta némileg megváltozott. Irene Adler itt van a megyében, de már nincs a kisvárdai őrs zárkájában. Meglépett. Tegnap este bizalmas kapcsolatba került az őrsparancsnokkal, és... – és itt Schiffer lesüti a szemét, mert Irene Adler már a Holmesnak küldött távirat előtt elhagyta a zárkát.

– Ki tudom találni, mi történt az őrszobán. Miért vitték oda Irenét?

– Irene Adlert a prágai Lidové noviny azért küldte, hogy tudósítson a választásról. Igen kritikus, sőt, gúnyolódó cikkek jelentek meg tőle.

– Szóval politika... És miből gondolja, hogy Irene még a megyében van?

– Nem lépte át azóta az országhatárt, azt tudnánk.

– Csak meg kell találnom őt – feleli halkán az angol.

– Ha nem veszi tolakodónak...

– Mondja csak!

– Ha Irenének szándékában áll találkozni önnel, meg fogja keresni.

Csonka hadnagy alkata és arca kifejezetten sofőrös, ahogy felteszi a sofőrszemüvegét még inkább megtesztésíti a hivatásos autóvezető ideálképét. (A szemüveg a homlokán marad, mivel az NSU 7/34-es zárt automobil.) Viszont Csonkának esze ágában sincs kinyitni utasainak a két hátsó ajtót. Ezzel mutatja: „én is nyomozó vagyok!”

– Uraim, még valamit tudniuk kell Watsonról – mondja Holmes. Látszik, minél hamarabb túl akar lenni eme közlésen.

Csonka keze megáll a slusszkulcson. Schiffer az állat gondterhelten megsimítva néz az angolra.

– Jobb, ha tőlem értesülnek erről, mielőtt szétkürtölné a bulvársajtó. Mert hamarosan szimatot fognak a szenny zszurnalisztái. Hacsak el nem nyomja a brazil lány iránt érzett szenvedélye Watsonnak ezt a másik megszállottságát. Ami még pusztítóbb, mint a szerelem. Ha így lenne, a végén még örülnék is, hogy az a mulatt hölgyemény elcsábította hű, legalábbis *hozzám* hű barátomat.

– Mibe keveredett Watson? – kérdi Schiffer.

– Okkultizmus! Asztaltáncoltatás, szellemidézés, jövőbe látás, múltba látás, gondolatátvitel, tündérfényképezés. Mint talán halották, az egyik fia tragikus körülmények között...

– Írtak a lapok a hajókatasztrófáról.

– A felesége szerint Watson csak úgy képes feldolgozni gyermekük halálát, hogy belekapaszkodik a túlvilág, a szellemszféra létezésének reményébe. De Watson ezt tagadja, azt állítja, az én munkamódszereimet, a valóság objektív vizsgálatát, mérését és az ezek alapján történő deduktív következtetést alkalmazza a spirituális világra is.

– Ezt nem értem. Hogyan lehetne túlvilági lényeket megmérni?

– Kísértetmérleggel. Minden kísértet kereken három unciát nyom. Ami, Watson szerint, egyértelmű bizonyítéka túlvilági mivoltuknak.

– Miért lenne ez bizonyíték?

– Mert az e világi emberek súlya nagyon eltérő. Egy csecsemő hat font, egy testes felnőtt háromszáz. És persze folyton változó. Hízhatnak, fogynak. Ám a lélek? Mondhatjuk, hogy egy magasabb embernek többet nyom a lelke, mint egy átlagos termetűnek? Watson úgy véli, mágneses sugarakból épülnek fel a szellemlények. És mágneses sugarakkal beszélgetnek. Watson szót ért velük. Közvetít ember és szellem, szellem és szellem között. Az élő ember és a szellem között van a halál, ami nem a vég, csak a határ, mint az évszakok között a tél: egyszerre elmúlás és egy új kivi-

rágzás kezdete. Médiumnak tarja magát, és vannak tanítványai is. Esténként, ha nagyobb társaságra vágnak, temetőkbe vagy régi ütközetek színhelyére mennek. Watson barátom állítja, már állatok lelkével is képes szót érteni. De az irracionálisba merülésének legmélyebb pontja az volt, amikor megpróbált meggyőzni engem a fényevés lehetőségéről és hasznáról.

A két magyar őszinte részvétellel hallgatja ezt a beszámolót. Mikor Holmes pipájába ismét dohányt tömöggetve jelzi, hogy vége, Schiffer szólal meg:

- Érdekes, amit mond, mert Pauker halála kapcsán is felmerülhet egy furcsa csoport szerepe. Az Ibrányban élő piritisztáké.
- Spiritiszták?
- Piritiszták. De ők csak „hívőknek” nevezik magukat.
- Szellemlátást hirdetnek?
- Inkább azt, hogy pokolra jut, aki ezen a világon gyümölcsöt eszik. Pauker mindent megtett a felszámolásuk érdekében.